

[Lotte Henriksen]

til større eksport. Med sektorprogrammerne er der skabt mulighed for at målrette Øststøtten, skabe sammenhæng mellem projekterne og større mulighed for samarbejde. Det vil være muligt at udarbejde mere realistiske miljø-handlingsplaner for modtagerlandene.

En anden hovedprioritet er den erhvervsrelaterede støtte, hvor den kendte og velfungerende IØ-fond fortsætter, og derudover vil eksportkreditfaciliteten muliggøre større risikovillighed i forbindelse med dansk projektdeltagelse.

Men hvad der derudover er bemærkelsesværdigt, er det erhvervsrelaterede sektorprogram.

For et par måneder siden er regeringen kommet med sin erhvervsredegørelse. Deri peges der på behovet for at udvikle velfærdssektoren, hvor Danmark har lang erfaring og stor ekspertise, så den i højere grad kan udnyttes til systemeksport. Der nævnes bl.a. muligheden for eksport af serviceydelser til landene i Øst- og Centraleuropa.

Et positivt, konkret eksempel på systemeksport på ældreområdet blev netop offentliggjort i går.

I Socialdemokratiet ser vi en nødvendig sammenhæng mellem udbygningen af et socialt netværk og opbygningen af markedsøkonomien, ligesom vi ser udbygningen af en erhvervs-mæssig infrastruktur nødvendig for at kunne støtte dansk erhvervsliv til eksport.

Det erhvervsrelaterede sektorprogram giver mulighed for dette inden for bl.a. energi-, kommunikations- og transportprojekter samt bolig- og uddannelsesprojekter.

Erhvervsredegørelsens satsning på systemeksport af velfærdssystemer må også på anden måde vise sig i Øststøtten, bl.a. ved at der kan ydes støtte både til formelle og uformelle strukturer.

Arbejdsmarkedssystemet, som vi kender det herhjemme, er et vigtigt bidrag til den politiske stabilitet, og de virksomheder, der allerede i dag er delvis ejet af vestlig kapital i Øst, efterspørger paritets- og samarbejdsorganer.

Den teknisk-administrative og humanitære bistand tager for en vis del højde for denne problemstilling. Men jeg kunne tænke mig at få afklaret, hvorledes tværsektorale programmer kan placeres.

For at opnå en vis parallelitet mellem de enkelte typer af sektorprogrammer kunne det være ønskeligt, om der også inden for den teknisk-administrative bistand kunne gennemføres konkrete sektorprogrammer.

Statslig infrastruktur kunne det i denne sammenhæng også være relevant at støtte, f.eks. skattesystemer, toldsystemer, banktilsyn, sundhedsuddannelsessystem, tillidsmandsudannelser og meget mere.

At udvikle en velfærdssektor er mange ting, og på mange områder har Danmark lang erfaring og stor ekspertise. Vi vil kunne forbedre beskæftigelsen herhjemme ved at eksportere service- og velfærdsydelser. En af ideerne er selvfølgelig også at undgå en social dumping.

I de danske Øststøtteordninger må der være plads til, at hensynet til et ordentligt arbejdsmiljø og et socialt sikkerhedsnet prioriteres. Det kan ske ved målrettet indsats f.eks. gennem direkte investeringer dér, hvor vi ellers kunne forvente en unfair konkurrence, f.eks på arbejdsmiljøområdet.

Ud over at modvirke social dumping er der også det positive element, at vi samtidig sikrer, at befolkningerne i de østeuropæiske lande får forbedrede vilkår.

Kvinder rammes ofte hårdt i omstillingsprocessen i Øst- og Centraleuropa. De presses til en dårligere stilling på arbejdsmarkedet – ofte skubbes de helt ud. Sociale klausuler eller kriterier kunne prioriteres, samtidig med at udviklingen af daginstitutioner, børneoplysningsordninger etc. overvejes.

Jeg indledte med at sige, at nye målsætninger for Øststøtten kræver en reel indsamling af erfaringer hos alle, der besidder viden om bistand til Østeuropa. Men det lykkedes mig vist alligevel at pege på nogle af de områder, som jeg mener bør kunne komme med under overvejelse.

Til sidst skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, De Konservative, Venstre, SF, CD, De Radikale og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Med det formål at bidrage til den demokratiske og økonomiske reformproces i Østlandene og udvikle de strukturer, der kan understøtte disse landes selvstændighed, opfordrer Folketinget regeringen til at forbedre indhol-